

VONNIS

IN NAAM VAN DE REPUBLIEK!

Vonnisnummer: 01/2014
Parketnummer:
Uitspraak: 27 januari 2014
TEGENSPRAAK

APPELSTRAFKAMER (MILITAIRE ZAAK)

Het Hof van Justitie van Suriname

Gezien de stukken van het geding, waaronder het in afschrift overgelegde vonnis, door de Krijgsraad gewezen op 11 mei 2012 en uitgesproken tegen de verdachte:

RITFELD, EDGAR WILFRED, geboren op 07 november 1948 te Paramaribo,
ondernemer van beroep, wonende aan de Andromedastraat no. 38 te Paramaribo,

verschenen in persoon en bijgestaan door zijn raadsman, mr. G.R. Sewcharan, advocaat bij het Hof van Justitie.

Ontvankelijkheid appel

Op de terechtzitting van het Hof van Justitie van 24 juni 2013 is in onderhavige zaak, naar aanleiding van het door de procureur-generaal opgeworpen verweer strekkende tot niet-ontvankelijk verklaring van het ingestelde hoger beroep en na daaromtrent de verdachte en diens raadsman te hebben gehoord, door het Hof reeds beslist dat verdachte tijdig is in het ingestelde appel en dat verdachte ontvangen wordt in het ingestelde appel. Het Hof volhardt daarbij.

Het onderzoek ter terechtzitting in hoger beroep

Dit vonnis is, overeenkomstig het bepaalde bij artikel 334 van het Wetboek van Strafvordering, gewezen naar aanleiding van het onderzoek op de terechtzittingen in hoger beroep, alsmede het onderzoek op de terechtzittingen in eerste aanleg.

Het Hof heeft kennisgenomen van de vordering van de procureur-generaal en van hetgeen door de verdachte en diens raadsman naar voren is gebracht.

Namens de verdachte zijn door diens raadsman, voor zover hier van belang, de volgende grieven aangevoerd tegen de beslissing van de Krijgsraad d.d. 11 mei 2012:

Grief I

"Ten onrechte overweegt de Krijgsraad op pagina 1 van zijn beslissing:

"Gelezen de Wet van 5 april 2012 (2012 No. 49), houdende wijziging van de "Amnestiewet 1989" (S.B. 1992 No. 68). Overwegende, dat hangende de behandeling van deze strafzaak

tegen de verdachte, de wet van 5 april 2012, houdende wijziging van "Amnestiewet 1989", is afgekondigd, welke wet – kort gezegd – de straffeloosheid van de telastegelegde feiten voorschrijft en daaraan ten overvloede het gevolg van de niet-ontvankelijk verklaring van de vervolgingsambtenaar verbindt, weshalve de Krijgsraad deze wet ambtshalve heeft betrokken bij de voortzetting van de behandeling van de zaak op de terechtzitting van 13 april 2012."

Immers diende deze wet helemaal niet en zeker niet op deze wijze betrokken te worden bij de voortzetting van de behandeling van de strafzaak tegen Ritfeld. Artikel 131 lid 3 van de Grondwet stelt duidelijk dat elke inmenging inzake de opsporing en de vervolging en in zaken bij de rechter aanhangig, is verboden.

De zaak tegen Ritfeld was een zaak waarin van "vervolging" sprake was daar er een rechter bij de zaak betrokken was.

De aanneming en afkondiging van de wet van 5 april 2012 en het op deze wijze betrekken ervan in het strafproces levert zonder meer een handeling op die in strijd is met artikel 131 lid 3 van de Grondwet.

Grief II

Ten onrechte overweegt de Krijgsraad op pagina 3 onder 1.1. van zijn beslissing: "Nu alle verdachten in de zaak zijn gedagvaard wegens tezamen en in vereniging plegen van de in de dagvaarding ten laste gelegde feiten, is de Krijgsraad van oordeel dat het voor de verdachte van belang is mede kennis te nemen van het standpunt van de verdediging van de medeverdachten."

Immers, wordt de verdachte zo ongevraagd opgezadeld met standpunten van andere verdachten en diens advocaten, terwijl de belangen en de verdediging van medeverdachten in een strafzaak in grote mate van elkaar kunnen verschillen.

Nergens uit het WvSv volgt een dergelijke verplichting voor de rechter, lees de Krijgsraad, om een medeverdachte kennis te doen nemen van standpunten van de verdediging van de medeverdachten. Die kennisneming zou, nu medeverdachten niet tegen elkaar kunnen getuigen, hooguit van belang kunnen zijn daar waar de medeverdachte bezwarende opmerkingen uit over de positie van een andere verdachte. Daarvan is in het onderhavige geval geen sprake.

In het strafproces, ook die waarin er sprake is medeverdachten zoals in de wet bedoeld, neemt elke verdachte daarom een eigen rechtspositie in.

Deze rechtspositie kan van dien aard zijn dat een bepaalde verdachte een zeer afwijkend standpunt inneemt dan de andere verdachte(n), zoals in casu het geval is. Ritfeld heeft nadrukkelijk niet een beroep gedaan op de bedoelde wet van 5 april 2012. Hij heeft nadrukkelijk niet de niet – ontvankelijkheid van het openbaar ministerie bepleit.

Grief III

Ten onrechte overweegt de Krijgsraad op pagina 17 bovenaan van zijn beslissing:

"Er is op gelijke voet als voor de slachtoffers/benadeelden in penalibus geen beginsel of rechtsregel waaraan een verdachte aanspraken kan ontlelen om een vervolging te ondergaan totdat er een materiële eindbeslissing is gegeven, als het geding volgens de wet stuit op een van de formele eindbeslissingen die de wet limitatief opsomt."

Immers, is de bedoelde Amnestiewet door de Krijgsraad getoetst aan rechten van slachtoffers en nabestaanden, maar niet aan individuele rechten van de verdachten in de onderhavige zaak. De verdachte neemt, anders dan slachtoffers en nabestaanden c.q. benadeelden, in het strafproces een centrale plaats in.

Overigens kent het WvSv aan slachtoffers geen enkele andere positie toe, dan die om als getuige op te treden.

Voor de benadeelde, de wet spreekt van beledigde partij zie artikel 316 WvSv, is er wel een regeling.

De materiële beslissing van de rechter in een zaak tegen een verdachte – die bijvoorbeeld in beroep gaat tegen de Amnestiewet – van wezenlijk belang is voor bijvoorbeeld rechtsherstel en eerherstel van de verdachte in kwestie.

Natuurlijk is het zo dat geen enkel weldenkend mens het openbaar ministerie zal dwingen om een vervolging tegen hem of haar in te stellen.

Echter zal menig weldenkend mens, wanneer het openbaar ministerie eenmaal tot beschuldiging en zeker tot vervolging is overgegaan en de strafvordering/-zaak in de afrondende fase is, met een beroep op het recht op een fair trial, moeten kunnen verlangen en wellicht eisen dat de rechter een materiële uitspraak doet over de tegen hem ingebrachte beschuldiging.

Artikel 8 lid 1 van het Amerikaans Verdrag voor de Rechten van de Mens (hierna AVRМ) geeft aan een ieder het recht om te verlangen dat de rechter binnen redelijke termijn de gegrondheid van een tegen hem of haar ingebrachte beschuldiging, bepaalt.

Artikel 8 lid 1 AVRМ, vertaald naar het Nederlands, luidt immers als volgt:

"een ieder heeft ter staving van de gegrondheid van elke tegen hem ingebrachte beschuldiging van strafrechtelijke aard of ter vaststelling van zijn rechten en plichten van burgerrechtelijke, arbeidsrechtelijke, fiscale of enige andere aard recht op behandeling van zijn zaak met deugdelijke waarborgen en binnen een redelijke termijn door een bevoegde, onafhankelijke en onpartijdige rechterlijke instantie die eerder bij wet is ingesteld".

De beschuldiging tegen Ritfeld gemaakt is van strafrechtelijke aard.

De Krijgsraad heeft de wet van 5 april 2012, de Amnestiewet, niet aan deze verdragsbepaling getoetst. De beslissing van de Krijgsraad is dan ook evident in strijd met het aan deze bepaling door Ritfeld ontleende recht. Immers heeft artikel 8 lid 1 AVRМ rechtstreekse doorwerking in de rechtsorde van Suriname. De Krijgsraad had, nu Ritfeld ter terechtzitting had verklaard dat hij onschuldig is, deze toets in het belang van Ritfeld als verdachte wel dienen te plegen.

Ritfeld sedert het jaar 2002 er van wordt beschuldigd tezamen met anderen of alleen 15 personen opzettelijk van het leven te hebben beroofd.

De gevolgen van deze beschuldiging niet teniet gaan met de aanname van de Amnestiewet.

Het is van belang hierbij er op te wijzen dat Ritfeld al vanaf 2002 wordt beschuldigd, tezamen met anderen of alleen, 15 personen opzettelijk van het leven te hebben beroofd.

De gevolgen van een dergelijke beschuldiging gaan niet teniet met de aanname van een amnestiewet.

Ritfeld heeft het recht te verlangen dat, nu die beschuldiging is gedaan en al zoveel jaren aan de gemeenschap bekendheid is gemaakt, rechtens wordt vastgesteld dat die beschuldiging niet terecht was.

Ritfeld heeft ten overstaan van de Krijgsraad daarom ook geen beroep gedaan op de zogenoemde Amnestiewet en ook bij de behandeling van dit hoger beroep doet hij geen beroep op die wet.

Ritfeld wil overeenkomstig het aan hem in artikel 8 lid 1 AVRМ toegekende recht alsnog dat de Surinaamse strafrechter de gegrondheid bepaalt van de strafklacht zoals die bij dagvaarding d.d. 5 november 2007 jegens hem is gedaan.

Grief V

Ten onrechte overweegt de Krijgsraad op pagina 19 van zijn beslissing:

"Zoals hierboven reeds overwogen, kan een dergelijke toets niet plaatsvinden middels een simpel uitstel van de zaak, doch levert naar het oordeel van de Krijgsraad de beantwoording van voormeld prealabel constitutioneel vraagstuk, genoegzame reden op om de formele eindbeslissing van schorsing van de vervolging zoals bedoeld in artikel 334 en 335 juncto artikel 5 WvSv, te bevelen. Dit teneinde de vertegenwoordiger van de Staat in deze zaak, namelijk de Auditeur-Militair in de gelegenheid te stellen dit prealabel constitutioneel vraagstuk beantwoord te krijgen en de Krijgsraad daaromtrent te informeren op een alsdan te bepalen rechtsdag. Voor de Krijgsraad is bij de beoordeling niet doorslaggevend geweest of de daartoe bevoegde constitutionele toetsingsinstantie reeds is ingesteld, doch wel dat deze wel uitdrukkelijk is opgenomen in de Grondwet".

Immers, heeft de Krijgsraad geen blijk gegeven rekening te houden met de belangen van de verdachte. Immers bestaat er bij een dergelijke beslissing de kans dat Ritfeld zijn hele verdere leven als verdachte van moord door het leven moet gaan.

Bekend is immers dat het Constitutioneel Hof feitelijk niet bestaat. En ook is bekend dat de vervolging van deze strafzaak plaatsgevonden heeft op last van het Hof van Justitie van Suriname. Immers is bekend dat de Staat, lees het openbaar ministerie, zelf niet het initiatief heeft genomen tot vervolging in deze zaak over te gaan.

Het leggen van de voortgang van de zaak in handen van diezelfde Staat is daarom niet alleen in strijd met de belangen van de verdachte maar ook met de beslissing van het Hof van Justitie.

Grief VI

Ten onrechte overweegt de Krijgsraad op pagina 19 onderaan en pagina 20 bovenaan van zijn beslissing:

"De schorsing van de Vervolging als formele eindbeslissing, welke gebaseerd is op de artikelen 5 juncto 334 en 335 WvSv is naar het oordeel van de Krijgsraad – ofschoon slechts voorgeschreven voor een geschilpunt van Burgerlijk Recht in kwestie aangewezen en gerechtvaardigd teneinde deze prealabele en dringende rechtsvraag van Constitutioneel Recht beantwoord te krijgen, alvorens een beslissing te kunnen geven over de ontvankelijkheidsvraag in deze zaak. Artikel 5 WvSv geeft immers naar het oordeel van de Krijgsraad voldoende ruimte voor een extensieve interpretatie, aangezien in het artikel niet is aangegeven dat het uitsluitend een geschilpunt van Burgerlijk Recht moet betreffen, welke een schorsing van de Vervolging rechtvaardigt; immers denkbaar is dat de beslissing in een strafzaak ook afhankelijk kan zijn van een geschilpunt van Administratiefrechtelijke aard en zoals in kwestie, van Constitutioneelrechtelijke aard".

Immers, kent artikel 8 lid 1 AVRМ aan elke verdachte het recht op een fair trial toe.

De rechter dient derhalve bij de behandeling van de strafzaak rekening te houden met de belangen van alle verdachten in de zaak, dus ook met die van Ritfeld.

Het opzettelijk frustreren c.q. vertragen van het strafrechtelijk onderzoek door een of meer verdachten of door derden ten voordele van een of meer verdachten in dezelfde zaak, mag er niet toe leiden dat de belangen van de andere verdachten in het geding raken.

Bovendien kunnen vraagstukken als de onderhavige moeilijk gerekend worden tot een "geschilpunt van burgerlijk recht", zoals in artikel 5 WvSv is bedoeld. In deze zelfde lijn kan het Constitutioneel Hof ook moeilijk worden gerekend tot de in voormelde bepaling bedoelde "burgerlijke rechter".

De raadsman heeft naar aanleiding van al hetgeen hierboven is gesteld, verzocht dat de verdachte Ritfeld wordt vrijgesproken van de algehele tenlastelegging.

Op de aangevoerde grieven heeft de procureur- generaal als volgt gereageerd:

"Art. 348 lid 3 WvSv bepaalt dat indien de hoofdzaak niet door de Ktr (lees Krijgsraad) is beslist en het onderzoek daarvan gevolg moet zijn van de vernietiging van het vonnis, verwijst het Hof daartoe de zaak naar dezelfde Ktr (lees Krijgsraad) terug, tenzij door de vervolgingsambtenaar en de verdachte de beslissing door het Hof is verlangd.

NB: in onderhavige zaak wordt de beslissing in de hoofdzaak uitdrukkelijk niet door het OM verlangd.

Met beslissing over de hoofdzaak wordt bedoeld op een beslissing over een of meer van de materiële vragen van art. 336 WvSv. (zie Tekst Commentaar op art. 423 Ned Sv.)

Indien de appelrechter, in casu het HvJ, zou menen dat de rechter in eerste aanleg (Krijgsraad) ten onrechte niet aan de hoofdzaak is toegekomen, dan volgt verwijzing naar de rechter in eerste aanleg teneinde ook de hoofdzaak in eerste aanleg te berechten. (zie Tekst en Commentaar op art 423 Ned. Sv.)

In onderhavige zaak biedt de wet aan de appelrechter slechts 2 mogelijkheden:

1 BEVESTIGEN van de einduitspraak van de Krijgsraad indien het HvJ tot dezelfde einduitspraak als de Krijgsraad komt en indien het vonnis van de Krijgsraad niet aan nietigheid leidt.

of

2 Vernietigen van de bestreden uitspraak van de Krijgsraad, indien het HvJ als appelrechter tot een andere einduitspraak komt en de zaak verwijzen naar de Krijgsraad omdat de Krijgsraad niet aan de hoofdzaak is toegekomen.

Er is geen tussenweg, zoals gesteld door de raadsman, als zou het HvJ "het door haar thans aangevangen onderzoek slechts kunnen eindigen met een van de beslissingen bedoeld in de artikelen 334 en 335 WvSv."

NB: kennelijk bedoelt de raadsman de artikelen 335 en 336 WvSv.

Puntsgewijze reactie op de grieven.

Grief 1

De rule of law is onderdeel van de rechtsstaat en betekent met zoveel woorden dat een ieder - dus zowel burgers als wetgevende-, uitvoerende- en rechterlijke macht- onderworpen zijn aan de heerschappij van wet en recht.

Er is in zekere zin sprake van scheiding der machten en is binnen het democratisch staatsbestel aan zowel burgers als de 3 staatsmachten (grond-) wettelijke rechten (bevoegdheden) toebedeeld, waarbij de (grond-) wet regels vaststelt m.b.t de wijze van uitoefening van de bevoegdheden en tevens grenzen (beperkingen) stelt aan zowel de bevoegdheden als aan de wijze van uitoefening.

Naast deze legaliteitseis vervolmaken gebondenheid aan nationaal en internationaal aanvaarde rechtsbeginselen de "idee" (notion, gedachte) van de democratische rechtsstaat. De heerschappij van de wet is niet ter discussie en algemeen is aanvaard dat wetten onschendbaar zijn. (art. 80 Grondwet). "Achtergrond van dit toetsingsverbod is de overweging dat de wetgever, die immers zelf optreedt als grondwetgever(....), het meest geschikte orgaan is om de (on-) grondwettigheid van zijn producten te beoordelen. Er moet een instantie zijn die definitief grondwet en formele wet op onderlinge overeenstemming

beoordeelt, dat kan dan het beste de instantie zijn die auteur is van beide producten. Deze opzet brengt met zich dat rechters en bestuursorganen zich van een dergelijke beoordeling hebben te onthouden. Het toetsingsverbod betreft zowel de inhoud als de wijze van totstandkoming van formele wetten, aldus Prof Mr Burkens, Prof Mr HRBM KUMMELING, Prof Mr Drs B Vermeulen, en Prof Mr RJGM Widdershoven op blz 185/186 van hun boek "Beginnelsen van de democratische rechtsstaat, vijfde druk, W.E.J Tjeenk Willink".

Zo bepaalt art.12 van onze Wet Algemene Bepalingen dat de rechter volgens de wettelijke regelingen recht moet spreken. Hij mag in geen geval haar innerlijke waarde of billijkheid beoordelen.

Zo absoluut is de heerschappij van de wet niet. Immers bepaalt art.106 Grondwet dat "binnen de Republiek Suriname geldende wettelijke voorschriften geen toepassing vinden, wanneer deze toepassing niet verenigbaar zou zijn met een ieder verbindende bepalingen van overeenkomsten, die hetzij voor, hetzij na de totstandkoming van de voorschriften zijn aangegaan."

NB: hier heeft de wetgever het oog op mensenrechten verdragen waarbij Suriname partij is. Art.137 Grondwet bepaalt voorts dat "voor zover de rechter in een concreet aan hem voorgelegd geval toepassing van een bepaling van een wet strijdig oordeelt met een of meer der in hoofdstuk V genoemde grondrechten, hij de toepassing voor dat geval ongeoorloofd oordeelt.

De rechtsvraag die in onderhavige rechtszaak aan de orde is, is of de wetgever met de afkondiging van de Amnestiewet die direct ingrijpt in een strafzaak die reeds bij de rechter aanhangig is, in strijd met art.131 lid 3 van de Grondwet heeft gehandeld. Dit art verbiedt elke inmenging inzake de opsporing en de vervolging en in zaken aanhangig bij de rechter. Met andere woorden: is dit art. ook voor de wetgever geschreven? De volgende even belangrijke vraag is: wie is bevoegd om deze vraag te beantwoorden?

Het algemeen aanvaarde uitgangspunt in onze rechtsstaat is dat de (gewone) rechter in het algemeen bevoegd is, tenzij een bijzondere instantie bevoegd is verklaard, om kennis te nemen van het rechtsgeschil en antwoord te geven op de rechtsvraag.

Art. 144 grondwet bepaalt o.m:

1." Er is een Constitutioneel Hof, zijnde een onafhankelijk orgaan....."

2. Het Constitutioneel Hof heeft tot taak:

a. Het toetsen van de inhoud van wetten of gedeelten daarvan aan de grondwet en aan van toepassing zijnde overeenkomsten met andere mogendheden en met volkenrechtelijke organisaties;

b.....

3. Ingeval het Constitutioneel Hof oordeelt dat er strijdigheid is met een of meer bepalingen van de grondwet of van een overeenkomst als in lid 2 onder a bedoeld, wordt de wet of worden gedeelten daarvan dan geacht onverbindend te zijn.

De bijkomstige rechtsvraag in het concrete geval is of voor het antwoord op bovengenoemde rechtsvraag relevant is dat het Constitutioneel Hof niet is ingesteld.

De Krijgsraad heeft daarop een helder antwoord gegeven en is tot de (eind) uitspraak van schorsing van de rechtsvervolgning gekomen, daarbij gebruik makend van de rechterlijke interpretatie vrijheid om art 5 Wetboek van strafvordering zodanig creatief te interpreteren dat art 5 WvSv het onderbrengen van de beantwoording van de rechtsvraag m.b.t. art. 131 lid 3 grondwet, hoewel niet eens een geschilpunt van burgerlijk recht betreffend, niet uitsluit.

Grief II

Het beweerd in grief II mist elke juridische relevantie en heeft niets van doen met de beslissing van de krijgsraad.

Grief III

Ook t.a.v deze grief ontgaat het O.M. de juridische relevantie. In het algemeen is de toepasselijkheid van de wet (in formele zin) niet afhankelijk van de vraag of iemand daaronder graag of niet graag wenst te vallen. De rechter heeft de plicht ambtshalve de wet toe te passen. (art 14 wet AB).

Het beroep op art 8 lid 1 van het Amerikaans Verdrag inzake de rechten van de mens kan door de verdachte niet worden ingeroepen tegen de Amnestiewet die juist de pretentie heeft dat de vervolging wordt beëindigd en het O.M. niet ontvankelijk wordt verklaard. De presumptie van onschuld blijft onverkort gehandhaafd.

Grief V

Het verwijt onder grief V dat de Krijgsraad geen blijk heeft gegeven rekening te houden met de belangen van de verdachte, is van elke grond ontbloot. De raadsman zou zich met deze grief eerder moeten richten tot de wetgever en degenen die verantwoordelijk zijn voor wettelijke regelingen en operationaliseren van het Constitutioneel Hof.

Grief VI

Het O.M. herhaalt dat het verwijt dat gemaakt wordt met een beroep op art. 8 lid 1 AVRМ aan het verkeerde adres wordt gericht en derhalve geen consequenties kan hebben voor het product (vonnis) van de geadresseerde (Krijgsraad).

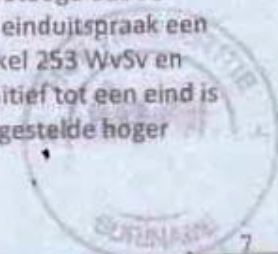
Het O.M. ziet de interpretatie van art. 5 WvSv als een gewaagde vorm van creatieve wetsinterpretatie. Het is geen onbekend verschijnsel in de rechtsvinding dat rechters soms de (uiterste) grenzen opzoeken van de vrijheid om in het kader van het rechtsvindingsproces de wet te interpreteren.

Het O.M. concludeert om het verzoek van de raadsman af te wijzen, c.q. ongegrond te verklaren en het vonnis van de Krijgsraad te bevestigen.

Ingaand op de aangevoerde grieven en de reactie van de procureur-generaal daarop overweegt het Hof als volgt:

Eerstens wordt opgemerkt dat namens verdachte een vijftal grieven zijn aangevoerd genummerd I, II, III, V en VI.

Door de raadsman is voorafgaande aan de voordracht van de grieven betoogd dat de uitspraak tot schorsing van de vervolging een einduitspraak is; dat een einduitspraak een einde brengt aan het onderzoek ter terechtzitting zoals bedoeld in artikel 253 WvSv en volgende; dat het gerechtelijk onderzoek tegen de verdachte ook definitief tot een eind is gekomen; dat met de ontvankelijkverklaring van het door verdachte ingestelde hoger

beroep het onderzoek ter terechtzitting van het Hof van Justitie in de strafzaak tegen Ritfeld is aangevangen; dat die aangevangen zaak, gelet op ons wettelijk stelsel, nimmer meer door de Krijgsraad behandeld kan worden en dat het Hof van Justitie het door haar aangevangen onderzoek slechts kan eindigen met een van de beslissingen bedoeld in de artikelen 334 en 335 WvSv.

Het Hof oordeelt ten aanzien van dit aangevoerde verweer, dat, gelet op het bepaalde in de eerste volzin van artikel 348 lid 3 WvSv luidende: "Indien echter de hoofdzaak niet door de Kantonrechter (opm. Hof: 'lees Krijgsraad') is beslist en het onderzoek daarvan gevolg moet zijn van de vernietiging van het vonnis, verwijst het Hof de zaak naar de zelfde Kantonrechter (opm. Hof: 'lees Krijgsraad') terug, tenzij door de vervolgingsambtenaar en de verdachte de beslissing der hoofdzaak door het Hof is verlangd." en gelet op het feit dat in onderhavige zaak nadrukkelijk door het OM niet de beslissing door het Hof wordt verlangd, de genoemde zienswijze i.c. geen steun vindt in het recht en derhalve wordt verworpen.

Het Hof overweegt ten overvloede, dat een dergelijke zienswijze tot gevolg zou hebben dat partijen, i.c. sowieso het OM een instantie voor de behandeling van de strafzaak zou worden ontnomen hetgeen ook in strijd zou zijn met de wet en de bedoeling van de wetgever.

Het Hof overweegt ten aanzien van grief VI dat deze grief slaagt gelet op het volgende.

Artikel 5 WvSv luidt als volgt:

- "1. Indien de waardering van het te laste gelegde feit afhangt van de beoordeling van een geschilpunt van burgerlijk recht, kan de rechter, in welke stand der vervolging ook, de vervolging voor een bepaalde tijd schorsen, teneinde de uitspraak van de burgerlijke rechter over het geschilpunt af te wachten.
2. De schorsing kan telkens voor een bepaalde tijd worden verlengd en te allen tijde worden opgeheven."

Een der fundamenteën van het Wetboek van Strafvordering is de regel dat een tegen een verdachte aangevangen vervolging zo spoedig en regelmatig mogelijk dient te worden voorgezet, totdat van de rechter een einduitspraak is verkregen dan wel de vervolging op een voor het onderzoek ter terechtzitting liggend tijdstip is beëindigd. Van dit beginsel mogen de rechterlijke ambtenaren slechts afwijken, indien de wet daartoe de mogelijkheid opent. Zij doet dat op verschillende plaatsen en manieren.¹

In genoemd artikel 5 WvSv is door de wetgever de mogelijkheid van schorsing van de vervolging gecreëerd indien de waardering van het te laste gelegde feit afhangt van de beoordeling van een geschilpunt van burgerlijk recht. Hierbij staat tijdelijkheid voorop. Daarnaast heeft de wetgever een aantal gevallen expliciet genoemd wanneer de vervolging ook kan worden geschorst zoals bijvoorbeeld het bepaalde in de artikelen 6 en 8 WvSv. Nu de wetgever niet expliciet de mogelijkheid van schorsing van de vervolging wegens een prealabele constitutioneel vraagstuk heeft geschapen lag het niet op de weg van de Krijgsraad artikel 5 WvSv zodanig extensief te interpreteren dat naast een geschilpunt van burgerlijk recht ook een geschilpunt van administratiefrechtelijke aard en, zoals in casu aan de orde is, een geschil van constitutionele aard tot de mogelijkheden behoort om de

¹ Mr. A.L. Melai, Het Wetboek van Strafvordering, aantekening 2 op de artikelen 14-20 Nederlands WvSv

vervolgving te schorsen.² De Krijgsraad mocht derhalve de vervolgving niet schorsen om een rechtsvraag van constitutionele aard beantwoord te krijgen nu daarin door de wetgever niet is voorzien. Een dergelijke extensieve interpretatie van artikel 5 WvSv is in strijd met het strafvorderlijke legaliteitsbeginsel neergelegd in artikel 1 WvSv luidende:

"Strafvordering heeft alleen plaats op de wijze bij wet voorzien."

Nu deze grief opgaat dient het vonnis waarvan beroep als na te melden te worden vernietigt en zal de zaak terug worden verwezen naar de Krijgsraad ter afdoening daarvan conform de wet en het recht.

In de bespreking van grief VI ligt ook besloten bespreking van grief V.

In het kader van het door de verdachte gedaan beroep op het bepaalde in art. 8 AVRМ overweegt het Hof -wellicht ten overvloede- als volgt.

Evenals de vergelijkbare regel van art. 14 derde lid aanhef en onder c van het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten (IVBPR) en art. 6 eerste lid van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) beoogt het voorschrift inzake de behandeling van een strafzaak binnen een redelijke termijn te voorkomen dat een verdachte langer dan redelijk is onder de dreiging van een (verdere) strafvervolgving zou moeten leven. Naast de bescherming die aldus aan de verdachte wordt geboden zijn er andere factoren die nopen tot een voortvarende afhandeling van strafzaken, zoals de preventieve werking die geacht wordt uit te gaan van berechting en bestraffing, de gerechtvaardigde belangen van het (de) eventuele slachtoffer(s) van het feit, en de ongunstige invloed van het tijdsverloop op de beoordeling van de feiten als gevolg van de verbleking van de herinnering van -bijvoorbeeld- eventuele getuigen.

Naar het oordeel van het Hof heeft voormelde verdragsbepaling -zoals de raadsman terecht heeft aangevoerd- rechtstreekse werking. In casu is de redelijke termijn ruimschoots overschreden aangezien de aanvang van de strafzaak i.c. dateert van het jaar 2002, zijnde het moment dat door of vanwege de Staat Suriname jegens de betrokkene een handeling is verricht waaraan deze in redelijkheid de verwachting kon ontlelen dat tegen hem ter zake van een bepaald strafbaar feit door het Openbaar Ministerie een strafvervolgving zal worden ingesteld. Sedertdien zijn er thans bijna twaalf jaren verstreken zonder dat de strafzaak tegen verdachte is afgehandeld. Naar het oordeel van het Hof zijn er geen feiten en/of omstandigheden gebleken die een dusdanige forse overschrijding van de redelijke termijn zouden kunnen rechtvaardigen. Gelet op al het voorgaande dient deze strafzaak in eerste aanleg -naar het oordeel van het Hof- met de nodige voortvarendheid te worden afgehandeld.

Bespreking van grieven I en III zal in dit stadium achterwege worden gelaten teneinde de Krijgsraad in de gelegenheid te stellen de hoofdzaak verder af te doen, bij welke gelegenheid deze vraagstukken weer aan de orde kunnen komen.

Het ontgaat het Hof geheel wat de relevantie is van grief II, weshalve bespreking daarvan eveneens achterwege zal worden gelaten.

Het vonnis waarvan beroep

² Mr. G.J.M. Corstens, Het Nederlands strafprocesrecht, 6e druk, p.226 e.v. Zie ook mr. A.L. Melai, Het Wetboek van Strafvordering, aantekening 2 op artikel 14 Nederlands WvSv: "De rechter kan alleen de vervolgving schorsen indien het om een geschilpunt van burgerlijk recht gaat; het mag dus niet betreffen een geschil van publiekrechtelijke aard bijv. van administratief recht (aldus HR 10 mei 1920, NJ 1920 p.593.....)".

Bij vonnis van de Krijgsraad d.d. 11 mei 2012 is de vervolging tegen de verdachte Ritfeld bij dagvaarding d.d. 05 november 2007 geschorst totdat over het Constitutioneelrechtelijk vraagstuk met betrekking tot artikel 131 lid 3 van de Grondwet is beslist. Het beroepen vonnis van de Krijgsraad zal worden vernietigd, omdat het niet te verenigen is met de hierna te geven beslissing. Gelet op de betreffende wettelijke regelingen en bepalingen.

Beslissing

Het Hof van Justitie

Rechtdoende in hoger beroep

Vernietigt het vonnis van de Krijgsraad d.d. 11 mei 2012 gewezen en uitgesproken tegen de verdachte Ritfeld, Edgar Wilfred voornoemd, waarvan beroep.

en opnieuw rechtdoende:

Verwijst de zaak terug naar de Krijgsraad ter afdoening met inachtneming van het hiervorenoverwogene.

Aldus gewezen door:

mr. D.D. Sewratan, fungerend-president;

mr. A. Charan, lid;

kolonel D. Kamperveen, militair- deskundige;

bijgestaan door mr. I. Madarsa, als fungerend-griffier,

en uitgesproken te Paramaribo op de openbare terechtzitting van het Hof van Justitie van Maandag 27 januari 2014.

w.g. I. Madarsa

w.g. D.D. Sewratan
w.g. A. Charan
w.g. D. Kamperveen

voor eensluidend afschrift,
De griffier van het Hof van Justitie,

(mr. M.E. van Genderen-Reijveld)

